

*Ұлттық теңге –
ұлттық мақтанышымыз!*

**Жоба авторы: Жумагазиева Бекзат Ермековна
Ағылшын тілі мұғалімі**

***Мақсаты:** Қазақстанның ұлттық валютасы – теңге жайында, оның шығу тарихы және негізгі қасиет-тері жайлы мағлұмат беру, теңге-нің ел экономикасындағы алатын орнын анықтау.*

Ерте заманда ақша рөлін мал, аң терісі, Қытайда- шай, тұз атқарған. Қазақстанда тоқты немесе саулық қой атқарған. Ақшаның пайда болуы тауар өндірісінің дамуына және халықтар арасында қарым-қатынастың ұлғаюының нәтижесінде ақша рөлі түрлі металлдарға ауыса бастады. Өйткені металл әсіресе, алтын, күміс ақша рөлін атқаруға өте қолайлы болды. Қазақ елі Ұлы Жібек жолына орналасқандықтан, ақша жасау, оны айналымға енгізуді өмір қажеттілігі деп тым ерте қолға алған Тараз, Отырар қалаларында қола, мыс теңгелер соғылған. Бұл ақшалар ел экономикасында ерекше міндет атқарған.

1726-1916-жылдардагы мias металл акшалар
Медные монеты выпуска 1726 - 1916 годов

**УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

О введении национальной валюты
Республики Казахстан

В соответствии со статьей 78 Конституции Республики Казахстан и постановлением Верховного Совета Республики Казахстан от 29 октября 1993 г.

П о с т а н о в л я ю:

1. Ввести в обращение на территории Республики с 8.00 часов (время местное) 15 ноября 1993 национальную валюту Республики Казахстан - т е н г е.
2. Установить, что с 8.00 часов (время местное) 18 ноября 1993 г. тенге становится единственным законным платежным средством в Республике Казахстан, находятся в обращении в виде банкнот и монет.
3. Тенге обязательны к приему на территории Республики Казахстан во все виды платежей физическими и юридическими лицами, независимо от форм собственности, а также банкнотами для зачисления во вклады и на счета без всяких ограничений.
4. Настоящий указ вступает в силу с момента подписания.

Президент Республики Казахстан Н. Назарбаев

Алматы, 12 ноября 1993г.

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Теңгенің жаңа нышаны

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі мұражайының негізін КСРО Мемлекеттік Банкінің Қазақ Республикалық кеңсесінің басқарушысы В.А. Бондаренко мен Банк жүйесінің даму тарихы кабинетінің меңгерушісі В.А. Бахарев қалаған.

Мұражайдың 1997 жылдың 13 қарашасында болған ресми ашылуына ең бірінші болып келген Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев «Мұражайдың құрметті қонақтарына арналған кітапқа»:

Тегге - еліміздің тәуелсіздігінің
мақсат белгісі. Қазақ еліміз халық
иілігіне қызмет етіп, еліміздің бабын
орындауына ауақымыбызға қолымыз еткің!
Банкпендер ежелгі күні күтті болсын!
Тегіміздің тегін күні күтті болсын!

13 / XI 1997 ж.

Нұрғалиев ас Р. Назарбаев

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СІТТІК БАНКІНІҢ МУЗЕЙІ

Алғашқы қағаз тиындар.

Қазақстан Тәуелсіздігінің 10 жылдығына арнайы шығарылған тұңғыш күмістен жасалған 1 киллограмдық тиын. Бұл тиын екі нұсқада шыққан. Сол жақтағы еуропаның, ал оң жақтағысы шығыстың безендіру үлгісі бойынша жасалынған.

*Астана қаласының 10 жылдығына
арнайы шығарылған ескерткіш
күміс монета.*

*Ұлттық валютаны еңгізудің 15 жылдығына арналған мерейтойлық монета.
Кішілейік монета посвященная 15-летию введения национальной валюты.*

*Тәуелсіздіктің
20 жылдығына
арналған ескерткіш
алтын монета.*

л – 500 теңге, весом 7,78 г.

*Гауһар тастармен
безендірілген алтын
монеталар: «Қызыл бөрі»,
«Сілеусін», «Барыс».*

2007 жылдың 7-9 мамыры аралығында Бангкок қаласында өткен Currency Conference валюта конференциясында қолма-қол ақшамен жұмыс департаментінің бас дизайнері Меңдібай Қойшыбайұлы Әлиннің авторлығымен дүниеге келген 10 000 теңгелік банкнот «Ең үздік жаңа банкнот» сыйлығын иеленген.

*Қазақ жерінде тұңғыш рет өткен VII
Қысқы Азиада ойындарына арнап
Қазақстанның Теңге сарайы шығарған
1 килограммдық алтын монета.*

*Қазақ жерінде тұңғыш рет
өткен VII Қысқы Азиада
ойындарына арнап
Қазақстанның Теңге сарайы
шығарған 1 килограммдық
күміс монета.*

*Қазақстандағы барлық монеталар
Өскеменде орналасқан Теңге сарайында
дайындалып шығады. Олардың дизайнын
Ұлттық банктің банкноттар мен
монеталар дизайны бөлімінің бастығы В.
П.Ивженко басқарған дизайнерлер тобы
жасайды.*

Қазір ел экономикасы даму үстінде. Сондықтан теңгенің тұғыры да тұрақты. Қазір ол жақын шет елдерде сұранысқа ие. Мәселен, теңге Өзбекстан, Қырғызстан, Ресейде евро, доллармен бірге айналымда жүр. Бүгінде осы аумақта Ресей мен Қазақстанның экономикасы ілгерілеу тұр. Рубль мен теңгенің қарым-қатынасы жақсы.

Ұлттық валютаның бүгінгі тұғыры бір қалыпты. Жалпы, ұлттық валютаның құны ел экономикасының өсімімен белгіленіп отырады. Бұл – айқын нәрсе. Басқа валютаның қатынасына қарай құны белгіленеді. Жалпы көршілерде теңгені сатып алуға құқық бар, ендеше қазақ валютасына да сұраныс бар. Теңге – дербестік тірегі, экономикалық дербестіктің кепілі. Теңге өзінің тарихи функциясын толығымен орындап шықты, әлі де өзінің құндылығын дәлелдей бермек.